

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temeváron és vidéken házon kívül
hasonlat 60 lei, negyedévre 150 lei, félre 300 lei, egész évre
600 lei. — Külföldön hasonlóképpen 90 lei, negyedévre 225 lei,
félre 450 lei, egész évre 900 lei, postai költségekkel együtt.
Állami kifizetést és nyugdíjakat 30% kedvezményi áron.

1928 / SZOMBAT / SZEPTÉMBER 22

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 221. SZÁM

A nagy per

napok óta folyik a kolozsvári hadbíró-
ság előtt és a vádlottak kihallgatása
malmából egy a vádhatóság, mint a
védelem részéről olyan részletek de-
sznek ki, melyekre fel kell figyelni.
Egyeslegesen talán hangsúlyoznunk
szükség van a polgári társadalmi
alapon állunk és a per vádlottai-
mentalitásától és világszemléleté-
ről egy egész világ választ el. Leg-
nagyobb is azoktól, akik a társadalmi
rendezkedésben és ezzel kapcsolat-
ban tulradikális elveket vallanak.
Egy eredményben talán nem is annyira
alapelvekben van eltérés az egyes
társadalmi csoportok között, hanem ju-
tánabb abban, hogy ezeket az elveket ho-
gyan, milyen eszközök segítségével,
milyen sorrendben és mennyi idő alatt
valósítsák meg. A polgári társadalom
elfogadja a kommunista elveit, de
csak mint utópiát, melynek meg-
valósítására akkor kerülhet a sor, ha
összes előfeltételek teljesedésbe
jutnak. Ez tehát feltételezi a lassu
szamos fejlődést minden forradalmi
szükség igénybevétele nélkül. A külön-
ben így főleg az eszközök megváloga-
lásában van, melyekkel a cél elérhető.
Az álláspontot az összes még oly
konzervatív polgári államok is ma-
gukéval tették és ezen állásponthoz
alkalmazkodik természetesen a tör-
vénykezés is. Ezért van, hogy például
a kommunizmus elméleti, tudományos
szempontból álló kutatókat, tanulmányozó-
kat és tanítását is sehol sem tiltják
és nem akadályozzák meg. Azt, hogy a
kommunista-per vádlottai közül kik
kik a határt, kik azok, akik
tanulmányozókat követtek el, me-
lyeket a törvények büntetnek, a poli-
tikanál és minden egyéb melléktekin-
tetekből ment, elfogulatlan katonai
bíróóság fogja megállapítani. Az ítélet
alapjára olyan lesz, melyet a közvé-
lemény megnyugvással fogad. Ebben
hiszünk és cikkünknek nem
van más célja, hogy bírálattal legyen a fő-
bíró, amint a tárgyaláson akár a had-
bíróóság tagjai, akár a katonai ügyész
védelem részéről történik. Nem-
csak azért, mert erre nincsen jogunk,
hanem mert a katonai bi-
róóságok részéről mindenkor a legna-
gyobb elfogulatlanságot és objektív
bírátlanságot tapasztalhattuk. Van
azonban bizonyos mellékkörül-

mények, amelyek mellett nem szabad
szó nélkül elhaladni. Így az egyik vád-
lott ellen vádat kovácsoltak egy cikk
miatt, melynek kéziratát lakásán le-
foglalták. Mellékes most, hogy a cikk
hónapok előtt megjelent egyik lapban
és a cenzura sem talált benne semmi
kifogásolnivalót. Csak furesa a rend-
őrhatalóságok részéről, hogy házkutatások
alkalmával talált elméleti jelentőségű

kéziratok, tanulmányok alapján mernek
olyan súlyos vádat kovácsolni, amelyre
a törvény súlyos fegyházbüntetést ír
elő. Hiszen ez még a gondolatszaba-
dtság guzsbakötését is jelenti. A rendőr-
államok legsötétebb korszakára emlé-
keztet, ha gyorsírási jegyzeteket, el-
dobott sajtópapírokat, az asztalfiók szá-
mára írott elmefuttatások, cikkek vagy
versek alapján indulhat eljárás a rend-

őrség részéről. Az izgatás kritériumá-
hoz tartozik különben az is, hogy le-
gyen kit izgatni. Ha valaki a leglázi-
több dolgokat veti papírra és azok
nem kerülnek nyilvánosságra, vajjon
kit izgat, vagy kiket lázít velük? Nem
védeni akarunk bűnösöket, hanem til-
takozni az olyan nyomozó rendszer el-
len, mely hálószerkezeteket feszget és
sajtópapírokat léptet elő vádiratokká.

Le akarják foglalni a csehek a prágai magyar követség palo- táját és a magyarok javait

London, szeptember 20.

A magyar kommunizmus idején a
vörös hadsereg 1919-ben offenzívát in-
dított a csehszlovák megszálló csapatok
ellen a Felvidéken és azokat mesz-
szire visszanyomta. Az ezen hadmű-
veletek idején károsodott csehek —
mint ismeretes — a magyar—cseh

döntőbíróóság előtt kártérítési pert in-
dítottak, amelyet meg is nyertek. A
magyar kormány a döntést jóváha-
gyás céljából a jóvátételi bizottság
elő őhajtja terjeszteni és annak végle-
ges határozata után akarja ezt az
ügyet rendezni. A csehek azonban igen
türelmetlenek és most azt akarják kér-

ni a hatóságoktól, hogy foglalják le a
csehszlovák köztársaság területén le-
vő magyar javakat, így többek között
a prágai magyar követség palotáját
is le akarják foglaltatni. Az erről szá-
zó híreket — melyek több angol lap-
ban jelentek meg — a londoni cseh-
szlovák követség cáfolja.

Vádak egy főorvos ellen

Vulpe József aradi tanácsnok két esetet mond el Cucu városi főorvosról

Arad, szeptember 21.

Az aradi ideiglenes városi bizottság
ülésén Vulpe József városi tanács-
nok bejelentette, hogy Cucu Vazul
dr. Arad városi főorvoshoz két nap
előtt elment egy Szabadi Anna ne-
vű nő és elpanaszolta, hogy egy kerék-
pár elütötte és valószínűleg bordató-
rést szenvedett. Az asszony félt, hogy
belsőleg elvérzik és ezért kérte a fő-
orvost, hogy vizsgálja meg. Cucu fő-
orvos végignézett az asszonyon és ezt
mondta:

— Menjen a kórházba!

Szabadi Anna ezután megkérte a fő-
orvost, hogy vizsgálja meg és amennyi-
ben kórházba kellene mennie, adjon
egy cédulát neki. A főorvos erre az
asszonyt formálisan kidobatta. Szabadi
Anna ezek után felkereste Mihulin
Miklóst, az ideiglenes bizottság he-
lyettes elnökét, aki autóba ültette és

Vulpe Józseffel együtt elküldötte
Bradean megyei főorvoshoz. Ez
több rendbeli sérülést állapított meg
az asszonyon.

Vulpe József tanácsnok ezt az esetet
bejelentette az ideiglenes bizottság-
nak azzal, hogy a város tegyen jelen-
tést a miniszteriumnak és kérjen viz-
sgálóbiztost az eset megvizsgálására.
Kérte azonkívül, hogy a város indítson
a főorvos ellen bünvádi feljelentést,
állásától pedig azonnal függeszték fel.
Elmondott Vulpe József egy másik
esetet is, amely ugyancsak a főorvos
bánásmódját jellemzi. Egy városi
napszámosnak a fia, aki diák, felkeres-
te Cucu főorvost és elmondta, hogy
tanítója súlyosan megverte, amiért
bizonyítványt kért a főorvostól. A fő-
orvos erre azt mondotta, hogy három-
száz leiert hajlandó bizonyítványt ad-
ni. A fiu apja hangoztatta, hogy az

neki öt napi keresetét jelenti. A főor-
vos ennek ellenére a kérelmet elutasít-
totta.

A város ideiglenes bizottsága Vulpe
József ezen eltérőterjesztése után úgy
határozott, hogy az ügyet a miniszte-
riumhoz terjeszti fel és vizsgálóbiztos
kiküldését kéri. Vulpe hangoztatta,
hogy mint magánember bünvádi fel-
jelentést tesz a főorvos ellen.

**MÓDOSITJÁK A BANYATÖR-
VENYT.** Bukarestből jelentik: A ro-
mán-német gazdasági tárgyalások so-
rán a németek részéről támasztott kö-
vetelésekkel kapcsolatban szükségesnek
mutatkozott a jelenlegi bányatörvény
nek a módosítása. Először arról volt
szó, hogy a bányatörvényt rendeleti
úton módosítják. Mint most Bukarest-
ből jelentik, a törvény módosítását
mégis parlamenti úton viszik keresz-
tül. A módosító javaslat már legköze-
lebb elkészül.

Vasárnap új regény: Gyilkosság a kastélyban

Erőszakkal elvették a szatmáriak magyar iskoláit, de azért gyermekeiket otthon magyarul tanítják

Nagykároly, szept. 19.

A nagykarolyi katolikus nagygylésnek imponáló látványossága volt az a nyolcszáz lovas, amely a nagykarolyi főútcán fölvonult. A lovak círára kantározva, forgókkal, magyaros motívumu takarókkal, a rajtuk ülők magyarosabásu viseletben, pörge kalapokkal, kucsmákkal. Nyolcszáz délceg, katolikus, magyar lovas. Honnan jöttek? Hová valók? Az a hét falu küldötte őket magából, amely hét falunak a lakosságáról néhány hónap előtt nagy vita folyt, hogy sváb.

Abból a hét szatmári faluból valók, akiket erőszakkal akarnak visszanémetesíteni azon a címen, hogy dédapáik valamikor németek voltak és mert a nevük nem magyaros hangzásu.

Pedig az anyanyelvük immár nemzedékek óta magyar és a legtöbben nem is tudnak más nyelven. Beszédüknek zamatos magyaros kiejtése van és még a németes nevüket is olyan turáni dialektusban mondják, hogy a hallásra égne meredhet a haja azoknak a németeknek, akik maguknak vindikálják őket.

Megszólítjuk az egyiket és kérdjük: **hogyan hívják?**

— Neubauer, — a felelet, de ezt így mondja: Ne-u-ba-u-er, vagyis nem Nájbauer mond, hanem az eu-ban és az au-ban külön-külön vágja ki a németben egybeolvasó magánhangzókat.

— Az én nevem pedig Majer, — szól a másik és szájából a név nem úgy hangzik, hogy Májer, hanem Ma-ger.

— Azt mondják magukról, hogy maguk svábok.

— Mi magyarok vagyunk és azok is akarunk maradni.

— De most német iskoláik vannak.

— Erőszakkal elvették a magyar iskoláinkat és ránkényszerítették a németet. De azért otthon a gyerekeinket magyarul tanítjuk és nem fog azokból senki németet faragni.

Aztán elmondja, hogy milyen óriási propaganda folyik a szatmári falvakban. Az iskolástanulók részére ösztöndíjakat ajánlanak, a gazdákat pedig német pénzintézetek révén próbálják magukhoz húzni. De az eredmény igen sovány, mert nagyon makacsok ezek az emberek. Különben is hangoztatják, hogy a legtöbb családban az anya, nagymama, szépanya magyar asszony volt és így vérség szerint is, nemcsak százados áthasolulás révén magyarok. A propaganda jellemező, amit az egyik lovas mondott:

— Soknak azt mondják, hogy csak lépjen be a német pártba, mert az ugyanis magyarbarát politikát folytat és ha nem akarunk németül beszélni nem is kell.

Akik aztán beléptek, azok csalódva látták, hogy a pártban bizony nem beszélnek velük egy kukkot se másképpen, csak németül.

Igy beszélnek a szatmári »svábok«. Egy másik szép jelenség volt az, hogy az eukarisztikus körmenet idején nemcsak a katolikusok, hanem a reformátusok, evangélikusok és zsidók házaik és ablakai is mind föl voltak díszítve. Jele ez annak a régi val-

lásbeli egyetértésnek, ami az itt élő különböző felekezetek között már évszázadok óta fenáll. A kongresszuson jelen voltak a romániai katolikusok püspökei, nagyprépostjai, számos kanonokja, rengeteg piébánosa és számtalan káplánja. Pacha Ágost püspök, apostoli kormányzó, bérmakör-ton van és azért nem jelent meg, Blackovics Ferenc nagyprépostnak pedig másirányu elfoglaltsága volt.

A pincéernő átkarolta és közben eltűnt zsebéből a vásáron eladott ökrök ára

Temesvár, szeptember 21.

Még 1925. év nyarán történt az az eset, amelynek tegnap volt a temesvári ítélőtábla előtt a tárgyalása. Bolovegia János lacunási lakos 1925. júliusában az oravicai vásáron eladta az ökreit. Boldogan indult a vasúti állomásra, hogy hazautazzék. A vonatra azonban várni kellett és betért a vasúti vendéglőbe. Itt egy pohár sört ivott. Amikor fizetett, Prunes Sándor és Co a de János vasúti munkások látták, hogy sok pénz van nála. Erre észrevétlenül Seiteni Róza pincéernő és Becker László csapos segítségével két borospoharat csempészték a zsebébe. Éppen távozóban volt Bolovegia, amikor az egész társaság rávetette magát azzal a kiáltással:

— Tolvaj!

Hogy azután mi történt, azt a meglopott gazda következőképpen adja elő: Seiteni Róza átkarolta és ő lophatta ki a pénzt, annál is inkább, mert az utolsó pillanatban sikerült még a nő kezéből háromezer leit kitépni. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, azonban mindannyian tagadtak és a pénznek is hűlt helye volt. Az oravicai ügyészség rablás miatt emelt vádat, azonban a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottakat. Tegnap tárgyalta az ügyet a temesvári tábla. Mind a négy vádlottat újból kihallgatták, de állhatatosan tagadtak. A tábla azonban bebizonyítottan látta bűnösségüket és lopás miatt egyenkint egy havi fogházra ítélte, egyben kötelezte őket a tizenkétezerhátszáz lei ellopott összeg visszafizetésére.

Lugos villanyvilágítása körül hosszú harc folyik a város és egy bécsi részvénytársaság között

Lugos, szept. 21.

Évek óta folyik a vita Lugos városa és egy bécsi villanyvilágítási részvénytársaság között a lugosi villanytelep megváltása ügyében. Ennek idején ugyanis Lugos városa megállapodást létesített egy bécsi társasággal, amely megállapodás értelmében ez villanytelepet létesített Lugoson és a villamosáram szolgáltatására negyven esztendőre kizárólagossági jogot kapott. A szerződésnek volt egy pontja, amely szerint huszonöt év elteltével a városnak jogában áll a telepet megváltani. Ez a határidő három év előtt telt le.

Lugos város vezetősége ekkor a szerződésre való hivatkozással bejelentette a bécsi társaságnak, hogy a telepet meg akarja váltani.

A társaság nem ellenkezett, azonban tulmagas összegben állapította meg a megváltási árat. Egy esztendőn keresztül folytak a tárgyalások, amíg végre két év előtt megállapodtak, hogy az ügy eldöntését választott bíróságra bízzák. A választott bíróság össze is ült és úgy határozott, hogy Lugos városa hétésfélmillió leit köteles fizetni a társaságnak megváltási összeg fejében. Lugos rendezett taná-

esu város, ennőfogva a városi nagytanácsnak a döntéshez való hozzájárulása után ezt jóváhagyás végett fel kellett terjeszteni a megyei bizottsághoz. A megyei bizottság nem hagyta jóvá a döntést és így az ügy a semmitűszék elé került, ahol máig sem határoztak még.

Lugos város vezetősége szerelte volna az ügyet minél előbb békésen elintézni és ezért Harambasa János polgármester Sebestyén Lipót dr. ügyvéd kíséretében Bécsbe utazott, hogy a társasággal újabb tárgyalásokat kezdjenek. A tárgyalások eredményre is vezettek, amennyiben a bécsi társaság hajlandónak nyilatkozott a hétésfélmillió leit megítélt megváltási összeg után időközben felhalmozódott kamatokat,

egy millió nyolevannégyezer leit, elengedni azzal a feltétellel, ha a lugosi villanytelepnél szükségesnek mutató munkálatokra nézve elsőbbségi jogot neki biztosítják.

Ezt az ajánlatot a polgármester most a város jogügyi bizottsága elé terjesztette, amely az újabb ajánlatot elutasította. Az ügy így legközelebb a városi nagytanács elé kerül, amely végelegesen fog dönteni.

A Belváros közepén
modern
ötszobás lakás
november 1-ével kiadó.
Cím a kiadóhivatalban. 2768

1-2 szobás házak heti és havi Kardosteleg részletfizetésre eladók Telef.: 11-03 intézőségénél

Szobafogság az angol király legkisebb fiának

Newyork, szeptember 20.

A kis herceg még bohó és fiatal. tenem, benne is úgy dobog a szív olyan lázasan lüktet a vér, mint m-lusz esztendősi fiuban. Hogy örötesen herceg is és azonkívül még kovettahadnagy is, az csak legfőlelőny részére a nők szemében. Meigen, a kis herceg is szereti a nőket. És amikor a hadihajója, azaz öfőcsőhajója — His Majesty Shif — megkezelt a losangelesi kikötőbe, sóvárag tekintett a partra, mert a szőrösszív kapitány kiadta a szigorú parancsot: egy lélek sem mehet a hajóról partra. Azért nézte a kis herceg sóvárogva partot. De aztán gondolt egy mereszet és nagyot. Lebocsátott egy motros esolnakot és partra-zökött. És már ott volt, hát mindjárt két napot is maradt. Ezt a két napot Film-zinésznökkel mulatott. Pompe azonban igen kellemesen töltötsan szórakozott. Mikor visszatért hajóra, még egy kicsit mámoros volt a sok pezsgőtől, de még inkább a szé szemek tekintetétől. De mikor meghalotta a szigorú hajóskapitány szavámenten kijózanodott. És a Durban előkálóhajó kapitánya nem ismert irgamat. Harminenapi szigorított szobafogságra ítélte György hercege az angol király legfiatalabbik fiát aki neki mint korvetta hadnagy alárendeltje és aki engedély nélkül távozozt a partra.

Meghívó.

Szombaton, Fratelian 12. utca 107. sz. alatt a Sirbu-féle vendéglő parkettázott termében cigányzene közreműködésével nagy

szüreti mulatság
lesz. Kezdeté d. u. 4 órákor. Vége
éjjel 3 órákor. 2763

Raktár!

Keresek állványoknak száraz, magas raktárt október 1—15-ére. Városrész egész mellékes.

Skoda
2743 Szent György-tér 1.

Temesváriak találkozóhelye

BUDAPEST legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
IV, Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar mellett. Elsőrendű konyha.

Reklámok, hirdetések tervezését elvállaljuk.

JÓ KLISÉ BIZTOS SIKER!
MŰVÉSZI KIVITELBEN ÖLCSÓN KÉSZÍT
FENYŐ CINKOGRAFIAI MŰINTÉZTET
TIMIȘOARA

Ügyész és védő vitája

után a táblai vádtanács elrendelte Micu János és Schröder István szabadon bocsátását

Temesvár, szeptember 21.

Izgalomban bővelkedő fordulat: ért el tegnap Micu János és Schröder István a Temesvári Hitelbank két vezetőjének ismeretes ügye. Mindkettőjük ellen ugyanis a temesvári törvényszék Cionca Gábor egresi földbirtokos feljelentéséből kifolyólag letartóztatást rendelt el. A letartóztatást azonban nem lehetett foganatosítani, mert mindkettő Jugoszláviába utaztak a bankottani ügyeinek elintézésére. Néhány nap előtt olyan hírek is jártek, hogy Micu és Schrödert letartóztatták és már a nagyikindai rendőrség foglyai, ahonnan rövid uton visszahozták őket Temesvárra.

Tegnap a helyzet megváltozott.

A reggel Jugoszláviából érkező szimplonnak ugyanis két érdekes utasa volt: Micu János és Schröder István.

Amikor utlevelüket átadták a határrendőrségnek láttamozás végett udvariisan közölték velük, hogy a határtól már csak rendőri ellenőrzés mellett mehetnek Temesvárra. Ralovic sziguranca komizárus jött velük és az kísérte őket Temesvárra, ahol már várt rájuk Brudariu Adrian ügyvéd, mindkettőjük védője. Micu itt elmondotta védőjének, hogy Jugoszláviában egy pillanatig sem volt letartóztatva, különben is kiadási eljárás nélkül nem adták volna ki őket.

A maguk jószántából és védőügyvédjük felkérésére tértek haza, hogy a táblai vádtanács tárgyalásán jelen legyenek.

Után Brudariu Adrian védő, Micu, Schröder és a sziguranca komizárus lmentek a táblai főügyészségre. Itt Brudariu Adrian védő felkereste Meculescu Sándor táblai főügyészt, aki Jonascu vizsgálóbíróhoz utatította. Itt érdeklődött, hogy védenek-e ilyen adtak-e ki írásbeli letartóztatási határozatot. Miután erre a kérdésre emleges választ kapott, nyugalommal várta a táblai vádtanács döntését.

Időközben Radulescu Aurél ügyész, aki a két bankember ellen a letartóztatási indítványt tette, híradást szerzett arról, hogy Micu és Schröder itthon vannak. Az ügyészségen szolgálatot teljesítő rendőr kíséretében a törvényszékre ment és éppen a folyóón látta meg Brudariu úrságában Micu és társát.

Az ügyész erre utasítást adott a rendőrnek, hogy Micu és Schrödert vigye át az ügyészségre. Brudariu ügyvéd védő ekkor így szólt:

— Ügyész ur kérem az írásbeli letartóztatási parancsot, mert addig nem tekinthetők letartóztatottaknak.

Radulescu ügyész: Rendőr vigye át őket, az írásbeli határozatot majd megkapják az ügyészségen.

A védő és az ügyész közötti nézeteltérést Meculescu Sándor táblai főügyész oldotta meg, aki rendelkezett, hogy a letartóztatási határozatot írásban közölik. Ez néhány perc

alatt meg is történt, mire Micu és Schröder átmentek az ügyészségre. Onnan lekisérték őket az ügyészségi fogházba.

Időközben a táblai vádtanács tárgyalás alá vette Micu és Schrödernek a törvényszék letartóztatást elrendelő végzése ellen beadott felebbezést. Déli felegy óra felé járhatott az idő, amikor a vádtanács meghozta döntését, amely szerint

elfogadja a védő által beterjesztett indokokat, a letartóztatásra nem lát okot fenforogni és elrendeli Micu és Schröder azonnali szabadlábba való helyezését.

Micu és Schröder déli egy órakor már elhagyták az ügyészségi fogházat.

Vadászkés és revolver segítségével megölte férjét és önmagát egy elkeseredett asszony

Bécs, szeptember 21.

Hartmann Ferdinánd dr. a német takarékpénztárak központi pénzügyintézetének volt felügyelője, hónapok óta igen rossz viszonyban élt a feleségével. Hartmann dr. ugyanis tőzsdén spekulált és hozzá olyan szerencsétlenül, hogy nemesak a saját vagyonát vesztette el, hanem a feleségét is. Emiatt az asszony állandó szemrehányásokkal illette. Az asszony tegnap a veszekedés hevében az éjjeli szekrényéhez rohant és onnan kivett egy vadászkést, amellyel ötször megszúrta a férjét. A szülők veszekedésének lármájára behorogt Hartmanné felnőtt fia és segít-

ségére akart lenni apjának. Az anyja azonban fiát is súlyosan megsebesítette. Az asszony azután az éjjeli szekrény fiókjából revolvért rántott elő, azt ráfogta férjére és elsütötte. Hartmann dr. a golyó szíven találta és a hatvan esztendő ember holtan rogyott össze. Hartmanné most a revolvért hálántékának szegezte és agyonlőtte magát. Holtan esett a padlóra férje hullája mellé. A súlyosan sérült fiu a telefonhoz vánszorgott és felhívta a mentőket. Ezek nemsokára megjelentek, első segélyben részesítették Hartmann dr. fiát és a kórházba szállították.

Jövőre beköltözhetnek már házukba azok, akik az építési akcióhoz szeptember végéig csatlakoznak

Temesvár, szeptember 21.

A temesvári Házépítési Szövetkezet, mint megirtuk, pályázatot hirdet, egy, két és háromszobás lakóházak terveire. A bíráló bizottság elnökül sikerült megnyerni Vidrighin Sziánt, a temesvári mérnök- és építészegylet elnökét. A bizottság tagjai között vannak Horsea Kornél, a városi mérnöki hivatal vezetője és Protopopescu műegyetemi tanár is. A pályázatra vonatkozó részletes felvilágosítások a szövetkezetnek Hunyadi-utca 8. szám alatt levő

irodájában nyerhetők. A szövetkezet vezetősege felhívja mindazokat, akik még ebben az évben akarják házuk építését megkezdeni, hogy ezt szeptember 30-ig jelentsék be. Ez annál is inkább szűk éges, mert a csatornázási és vízvezetési munkálatok szükségességét előre be kell jelenteni a városnál, hogy ezek a most készülő városi költségvetésbe felvehető legyenek. Azok, akik az építési akcióban való részvételre szeptember végéig jelentkeznek, házaikba legkésőbb 1929 nyarán már be is költözhetnek.

Pikáns kis akta

melyben a város megbünteti a városi ötszáz leire

Temesvár, szept. 20.

Mikszáth Kálmánnak van egy örökös humorészke, amelynek Frivol akta a címe. Azok az akták, amelyekről alább pár sort írunk, nem frivolak, de mindenesetre van bennük némi pikantéria. Az történt ugyanis, hogy mostanában nagy autóellenőrzési szemle volt Temesvárott. Bizottság mustrálta végig ezeket a motoros járműveket és

amelynek valami hibája volt, vagy nem volt rajta minden előírt, annak gazdáját megbüntették és a mulasztás pótlásáig a gépkocsi nem közlekedhetett.

Ebben a bizottságban képviselő volt az iparhatóság, a rendőrség és a város is. A várost a bizottságban Suciu Adrián mérnök képviselte.

Hát egyszer csak a bizottság elé került egy teherautó. A bizottság tagjai nézik és rendben találják. Nem úgy azonban Suciu városi mérnök, aki kijelentette:

— Ennek az autónak a rendszáma két centiméterrel alacsonyabb a kelle-ténél. Ötszáz lei pénzbüntetést fizet az illető és addig, amíg a számtábláját nagyobb számjegyekkel nem festik át, nem közlekedhetik.

A bizottság többi tagjai erre nem ragaszkodtak tovább, ahhoz, hogy ez az autó kifogástalannak minősítették. Suciu főmérnök szavait befoglalták a jegyzőkönyvbe a kirótt büntetéssel együtt. Amikor ezt aztán a safförrel is közölték, ez ijedten jelentette ki:

— Kérem ez a városi mérnökség vezetője.

Kicsit furesán néztek egymásra a bizottság tagjai, de a dolgon már nem lehetett változtatni. A mérnökségnek forgalomból kihelyezett teherautóját bevitték a garázsba.

Igen ám, csak hogy a város nem akarta az ötszáz leinyi büntetést megfizetni, hiszen a számnál csak egy kis formahibáról volt szó, amit könnyen

lehetett volna elintézni. Folyt az ak-tázás egyik hivatalból a másikba, vá-la-z és viszonzválasz. Közben a teher-autó számát régen átfestették már, azonban nem lehetett a kocsi használatba venni, mert a hajtási engedélye be volt vonva. Két hét után végre elintéződött a dolog úgy, hogy a város megfizette önmagának az ötszáz lei büntetést és az autónak újra megadták a forgalmi engedélyt.

Hát nem pikáns akták ezek?

Három panasz

az új buziási közjegyző kinevezése miatt

Temesvár, szeptember 21.

Az igazságügyminiszter néhány hét előtt az üresedésben levő buziási közjegyzői állásra Abramescu János, ókirályságból való karánsebesi ügyvédet nevezte ki. A kinevezés feltűnést keltett, mert a temesvári közjegyzői kamara Abramescut nem terjesztette fel a kinevezendő közt a miniszteriumnak, aktái ugyanis hiányosan voltak felszerelve. Tegnap ebben a közjegyzői kinevezés ügyében érdekes fordulat állott be. Coca Sándor dr. volt táblabíró, közjegyzőhelyettes, Janculovici Gyöngy dr. karánsebesi ügyvéd és Dobrin Cassius dr. temesvári ügyvéd, akik szintén pályáztak erre a közjegyzői állásra, a temesvári ítélőtáblához mint közgazgatási bírósághoz külön-külön panaszt adtak be a kinevezés ellen. Panaszában a három pályázó kéri Abramescu buziási közjegyzővé történt kinevezését megsemmisíteni. A panaszlók elmondják, hogy Abramescu nem rendelkezik azokkal a feltételekkel, amelyek a közjegyzői állás elnyeréséhez szükségesek. Coca Sándor dr. kétségbe vonja azt is, hogy a megkivánt négy évi ügyvédi vagy bírói gyakorlata meg volna, azonkívül a miniszter szabályellenesen járt el, amikor a követelményeknek meg nem felelő pályázót nevezett ki ilyen fontos stallumba. A különös érdekességre számot tartó ügyben a temesvári ítélőtábla mellett működő közgazgatási bíróság november első felében tartja meg a tárgyalást.

MAGYAR KÖZALKALMAZOTTAK KÁRTÉRITÉSI PERE. Budapestről jelentik: A Magyarországtól elesatott területekről átköltözött magyar közszolgálati alkalmazottak, miután az utódállamok jogait nem ismerték el, a vegyes döntőbíróasztal előtt kártérítési perre indítottak. Az erre vonatkozó előkészületek már teljesen befejeződtek és a per tárgyalását az őszi ülészen nyilvánosan fogják tárgyalni. Ítélet még ebben az esztendőben várható.

AMERIKA ERÉLYESEN VÉDI ÉRDEKEIT. Washingtonból jelentik: Coolidge elnök jegyzéket fog intézni Angliához és ebben megállapítja, hogy minden olyan egyezmény, amely Anglia és Franciaország között az amerikai érdekekre való tekintet nélkül jön létre, sérti Amerikát. Az ilyen egyezmény lehetetlenné teszi, hogy Amerika továbbra is résztvegyen a genfi leszerelési tanácskozásokon.

Hirek

Szeptemberi kártyások

Szól az Ősz ma: Kártyám de jól mén!
Huszonegy! No! Bizony nyertem én!
Holnap pedig így beszél a Nyár:
Huszonkettő! Troppa vagyok már!
Kóro Pál.

Bliccelő

Utass sok van az egyes városokban. Különösen a villamos vasutakat használják ki erre a célra. Sokan sportot üznek a bliccelésből, de sokan vannak, akiket a szükség kényszerít erre. Nagyon ritka azonban az olyan bliccelő utas, aki az így okozott kárt később megtéríti. Ilyenről érkezik most a hír Amerikából.

Newyork egyik hatalmas közlekedési vállalata a Brooklyn-Manhattan Transit Company, a napokban érdekes levelet kapott egy tekintélyes newyorki ügyvédtől. A levélben megírja az ügyvéd, hogy 1883-ban, amikor még a vállalat csak lóvonatokat tartott üzemben, naponta igénybe vette ezt a közlekedési eszközt.

Tizenhárom éves voltam akkor és egy ügyvédi irodában voltam hivatalos szolgálatban — írja levelében az ügyvéd. — Heti két dollár fizetésem volt és ezt mind egy szálig odaadtam nyomorgó szüleimnek. Így azután leggyakrabban csak annyi pénzem volt, hogy az irodába menet és jövet a lóvasuti vítelődiját, 5 centet kifizethessem. Egy alkalommal azonban ez az öt cent sem volt a zsebemben. Ezért a szorongó fömögben meghuzódtam és amikor a kalauz elment mellettem, úgy tettem, mintha már volna jegyem.

Azután az évek során elfelejtettem ezt a dolgot, de most újból eszembe jutott. Lelkiismeretfurdalást éreztem ezért a kis bűnért és ezért mellékelten megküldöm a vítelődij árát a kamatos kamatokkal együtt.

Az összeg a kamatos kamatokkal együtt 20 egész centet tett ki. Ezt az ügyvéd 20 centes bélyeg alakjában küldötte meg a vállalatnak.

Tanítás kezdete a középiskolákban. Bukarestből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter rendeletet adott ki, amellyel a középiskolákban a tanítás megkezdését október 8-ára halasztották el.

Erdészeti kinevezés. Bukarestből jelentik: Horváth László vadászati vezérfelügyelőt, a temesvári erdészeti szakiskola igazgatóját, a temesvári erdőkerület főnökévé nevezték ki.

Bánági mérnök szenzációs találmánya. Bécsben ma kezdődik a hidépítő és vas konstruktor mérnökök nemzetközi kongresszusa. A kongresszusra meghívót kapott Brummer Gyula mérnök, a Resica-művek resicai gépgyárának vezetője, a világszerte ismeretes önműködő váltók feltalálója. Brummer Gyula legújabbán újszerű rácsos antennát szerkesztett, amelyre már valamennyi európai államban kapott szabadalmat. Az új antenna, amely minden magasságra tetszés szerint nyújtható, forradalmat kelt a rádiózás terén. A kongresszus vezetősége fölkérte Brummer Gyula mérnököt, hogy új szerkezetű antennájáról előadást tartson.

Nyugdíjazott postafőnök. Orsováról jelentik: Jonescu Gogut, az oravica postahivatal jelenlegi főnökét, a korhatár elérése miatt nyugdíjazták. Utódja Páun János, Cusmir községbeli postatisztviselő, aki már elfoglalta állását.

Az olasz milícia létszáma. Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács tegnapi ülésén Bazan, a milícia vezérkari főnöke, beterjesztette jelentését, amelyből kitűnt, hogy az olasz milícia 9897 tisztből és 289.100 katonából áll. Tavaly a miliciának 8000 tisztje és 250.000 katonája volt.

Fedák Sári férjhez megy. Budapestről jelentik: Fedák Sári, a kiváló és világszerte ismert magyar primadonna a nyáron Németországban nagy utazást tett. Utazása alkalmával megismerkedett egy igen előkelő francia úrral, akihez valószínűleg rövidesen férjhez megy és véglegesen Párisba költözködik.

Haldoklik a bandita. Fogarásról jelentik: Balán, a hírhedt erdélyi bandita, akit két hét előtt sikerült megadásra kényszeríteni olyképpen, hogy egy esendőrel előtte, a fogarasi kórházban haldoklik. A bandita életbenmaradásához nincsen remény, állandóan nagy láza van és minden pillanatban várják a végét.

A varrónők iparigazolványa. Megírtuk, hogy a munkaügyi miniszterium rendelete értelmében a varrónők is kötelesek iparigazolványt váltani. Eddig száztizenkét varrónő jelentkezett, aki már letette a szükséges képesítési vizsgát és ki is váltotta az iparigazolványt. A jelentkezési határidő szeptember 30-án telik le. A határidő letelével az iparhatóság razzikiákat fog tartani és amennyiben találhatnak olyan varrónőket, akik nem tették eleget a törvénynek, azok ellen szigorú eljárás indul meg.

Felemelt miniszteri fizetések. Párisból jelentik: A francia kamara tegnap vita nélkül szavazta meg a miniszteri fizetéseknek nyolcvanezer leiről száznolcvanezer leire való felemelését. A miniszterek autótartási költségeit havi huszonötezer leiről ötvenezer leire emelte föl.

Tényi Irén modern táncanfolyamát szeptember 24-én a Koronában és az erzsébetvárosi (volt Novotny) féle tanteremben 25-én kezdi. Beiratások IV., Begabalsor 20b.

Vidéken is dolgoznak a betörők. Szakálházaról jelentik: Kühn Péter szakálháza gazda lakásán az éjszaka betörők jártak. A betörők az utcára néző vendégszoba ablakát sárral betapasztották és azután az üvegtáblát benyomták, majd benyulva kinyitották az ablakot és bemásztak a szobába. Ott összeszedtek egy csomó ágyneműt, himzett fehérneműt, függönyt, vásznat, ruhákat és a szákmánnyal eltávoztak. A kár körülbelül nyolcvanezer lei.

A Déli Hírlap Budapesten állományban olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

A SZUVERENITÁS TISZTELETBEN TARTÁSA. Nankingból jelentik: A kínai külügyminiszter közölte azt a jegyzéket, amely a Kellogg-paktumhoz való csatlakozásra vonatkozik. A jegyzék szerint a kínai kormány felhatalmazta az egyezmény aláíró hatalmak tiszteltében tartják egymás szuverenitását. Ez a körülmény pedig kizárja azt, hogy idegen területen csapatokat tartsanak, ennélfogva a kínai kormány reméli a Kínát megszálló külföldi csapatok sürgős visszavonását.

Zenei szemle. Járósy Dezső főszervezésében megjelenő Zenei Szemle július-szeptemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. Előfizetési ára egész évre 300 lei, félévre 150 lei. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Timisoara I, Seminar Catholic.

Halálos autóbaleset a meredek uton. Lugosról jelentik: A Lugos és Facset közötti ut egyik lejtős helyén halálos szerencsétlenség történt. A 221. számú lugosi autótakszi, amelyet maga a tulajdonos Gergina Toma vezetett, Facsetre tartott. Utasai Ember György bozsuri jegyző és Porfir János szurduki bíró voltak. Mikor egy meredek helyen lefelé igyekeztek, az autó defektust kapott, felfordult és a bentülők alája kerültek. Több parasztszékér jött nemsokára az uton és a rajtuk levők Ember jegyzőt holtan huzták ki az autó romjai alól. Porfir János bíró súlyos belső vérzéssel került ki a szerencsétlenségből, Gergina sofförnek pedig a gerince törött el és most haldoklik a lugosi kórházban.

A huszonkettedik halálos áldozat. Brünnből jelentik: A brünni kórházban tegnap halt meg a zajeci vasuti katasztrófánál elszerencsétlenedett Ottó Anna bécsi leány. Az ő halálával most már a kisiklásnak huszonkét halálos áldozata van.

Inasok az iskolában. A temesvári ipari tanonciskolákba kétezerkétszáz inas iratkozott be a most kezdődött tanévre. A tanoncokat iskolaszerekekkel és tankönyvekkel az ipartestület látja el. Ezek árát a mesterek térítik meg az ipartestületnek.

Dr. Süsz Andor ügyvédi irodáját áthelyezte a Lloyd-palotába, II. em., ajtó 1. al. Telefon: 21-94.

Várady Aladár és Mezey Nelli temesvári fellépése. Várady Aladár, Temesvár közismert és közkedvelt komikusa, sokszor megkacagta már Temesvár és Erdély számos városának közönségét. Hosszas külföldi tartózkodása után visszatért Temesvárra. Várady Aladár és felesége, Mezey Nelli, a kitűnő és jeles tehetségű előadóművész, szombaton, szeptember huszonkettedikén és hétfőn huszonnegyedikén szenzációs művészeti rendeznek a közönség kíváncságára a józsefvárosi Elite-kávéházban is. A kiváló művészpár estélye iránt, amelyen nagyszerű és teljesen új műsorral lép fel, városzerte nagy és élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Olcsó!

Elegáns!

Legújabb modellek.
Őszi- és télikabátok, szőrmébundák, ruhák, kosztümök

Kossuth Lajos-u. 27.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyek
beni utazások alkalmával

Budapesten
a legkellősebb otthont
nyújtja a legelőnyösebb
feltételek mellett a keleti
pályaudvar érkezési oldalán
szemben levő

GRAND HOTEL PARK

nagyszálló

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője
olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.
(Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert
gyalog átjöhét egy perc
alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!!

Elsőrendű kiszolgálás
szigorúan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy
okvetlen nálunk szálljon
meg. Előzetes szoba-
rende és ajánltos (565)

Makulatura

kapható a
DÉLI HIRLAP
kiadóhivatalában

Tétova története

Irtá: Oexel Rónay Mihály báró

Párbajban kardvágást kapott a bal-arcára. A penge valami izmot szelt ketté, melyet összevarrtak ugyan, de fél arca az összeforradás után béna maradt. Ettől eredt, hogy nem tudta többé mozdulatlanul tartani a fejét, hanem szüntelenül úgy integetett, mintha az örök tagadást akarta volna jelképezni. Igyekezett ezt a kínai pogodaszerű billenést megakadályozni és ebben a törekvésében, mely különben meddő maradt, balra félrehuzta alsó ajakát és kimeresztelte barátságosan villogó élénk szemét. Ettől arca valami félig mosolygó, tétovázó kifejezést nyert.

A szem a lélek tükré, az arckifejezés pedig a jellem visszatükrözése. Adolár — mert így hívták — ezzel a tétova arckifejezéssel egyben jellemének fővonását árulta el. Részben

uj regény:

ezért a jellembeli gyengeségért, részben pedig bizonytalankodó arckifejezése miatt elnevezték őt Tétovának.

Nagykarabuson nem tudta senki, hogy mindig tétovázó volt-e Tétova, vagy csak a végzetes megsebesülés óta lett azzá, mert ide csak a szerencsétlen párbaj után kerültek. Ugy őt, mint feleségét, Teréziát ismerte a város apraja-nagyja, mert már harmincötödik esztendeje laktak Nagykarabuson. Mindenkor és mindenütt csak együtt, en lehetett őket látni. Soha senki nem hallotta, hogy valaha is a legkisebb egyenetlenség lett volna közöttük. Nagyszerűen kiegészítették egymást és együttesen egy élelképes, tekintélyes egészet képeztek. Házasságuk ideális volt, mert egymás abszolút megértésén és megbecsülésén alapult és mindketten egyénileg megőrizték függetlenségüket.

Egy szép napon Tétova kinézése lényegesen megváltozott. Félrehuzott

A DÖNTŐBIRÓSÁG REVIZIÓJA.

Genfből jelentik: A népszövetségi közgyűlés tegnap délelőtti ülésén Cassin francia delegátus előterjesztette a jogi bizottság nevében a nemzetközi döntőbíróóság esetleges revíziójáról szóló jelentését.

— Drága védelem. Belgrádból jelentik: Moregan Giafferi francia ügyvéd félmillió dinárért elvállalta Radics Pavle gyilkosának védelmét.

— Gázol a motorkerékpár. Krémer Károly temesvári lakos tegnap délelőtt 1391. számú motorbiciklijével az Elit-kávéház előtt elgázolta dr. May Jánosné Bonnaz-utca 12. szám alatti lakosnőt. Az elgázolt urinő, aki a balkarján sebesülést szenvedett, a lakására ment, ahol orvosi kezelésben részesült.

ajka petyhüdtlen lógott lefelé és az orrcimpáktól a szájszegletekig két barázdászerű mély ránc keletkezett. Szemei elhomályosultak, mintha átlátszó fátyollal vonták volna be őket. És időnkint könnyeseppék csillogtak bennük, mintha igazgyöngyök pergették volna ki belőlük. Tétova eddig mosolygós arca ettől kezdve állandó ijedtséget fejezett ki. Nagykarabus társadalmá egyideig eredménytelenül találgatta, vitatta ennek okát, de végül is kénytelen volt beérni a pusztító tény megállapításával.

Teréza ötvenedik születésnapjának reggelén történt, hogy urának jókívánásait így viszonzta:

— Ma házasságunk harmincötödik évfordulóján kötelességemnek tartom közölni veled, hogy mindenkor éppen úgy megtartottam a hitvesi hűséget, mint te, bár egy alkalommal más férfit is láttam...

A férj rémülettel kapta fel fejét,

Gyilkosság

mely az egyszer az ámulattól a béna ideg dacára egy szempillantás tartamára mozdulatlanul maradt. Kizüldelt szemei néma váddal meredtek feleségére. Teréza csendesen lehajtotta fejét, félig lehunyta a szemét és így szólt:

— Hu zombét esztendő előtt, mikor hónapokon keresztül élethalál között lebegettél és én ápoltalak azóta eihalt Ede barátoddal együtt, egy délután a másik szobába mentünk fáradalmainkat kipipenni. Akkor történt... Nem akartam... A vérem...

Adolár egy szót sem szólt. Arckifejezése azonban akkor változott meg és fejével tovább bólingatott.

Utána maradt minden a régiben s az emberek továbbra is találgatták, hogy mi okozta arckifejezése megváltozását. Nem tudták meg soha...

— Uj vasúti vonal a fővárosba.

Bukarestből jelentik: A vasutigazgatóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy Olteniát külön vasúti vonallal köti össze Erdéllyel. A terv szerint az új vasúti vonalat a Zsill-völgyén át kötnék össze Krajovával. Ezzel a tervvel kapcsolatban szó van a Bukarestbe irányuló harmadik fővonal kiépítéséről, amely Krajovától Rojorin át vezetne Bukarestbe és rövidebb lenne öt órával egy a Temesvár—turnszeverini, mint a predeáli vonalnál.

* Zsuzsi Lloyd-sori büffejében ma a következő menü 50 lei: káposzta leves, szárazbab főzelék debreceni kolbászsall, dzsuvecs sertés karajjal, szilvás gombóc. Abonnánsok házon kívül is felvétetnek. Ebéd, vacsora 1800 leitől feljebb.

Lapárusítók

magas jutalékkal felvételnek

Szi. György-tér 4.

— A Déli Hírlap panaszkönyve. Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt szerkesztőség! Tegnap délután a vonatral Aradról Temesvárra utaztam. Nem arról akarok írni, hogy a kupé tisztasága és szellőzöttsége nem volt tökéletes. Ez már nem új dolog és még is szoktuk már. Ellenben arról akarok panaszkodni, hogyan jártunk abban a nagy zivatarban, amely egy három óra táján dühöngött. Az ablakok be voltak csukva. Tető is volt fölöttünk. Mindazonáltal a záporosó olyan vidáman zuhogott ránk, mintha majdnem a szabadban lettünk volna. Az volt a szerencsém, hogy esernyőm volt. Azt magam fölé nyitottam és úgy utaztam Temesvárig. Ellenben esernyőtlen utitársaim a kupékban úgy megáztak, mint az ürgék és amikor végre megérkeztünk a temesvári állomásra, boldogan szaladtak a várótermekbe, hogy egy kicsit megszáradjanak. Azt hiszem, hogy a vasút a drága jegyek fejében gondoskodhatnék arról, hogy az utasok ne ázzanak még utazás közben.

— Uj református főgondnok. Budapestről jelentik: A pesti református egyházmegye tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen beiktatták Teleky Tibor grófot, az egyházmegye új főgondnokát.

a kastélyban

BALKANI LOCARNO. Genfből jelentik: Benes csehszlovák és Marinkovics jugoszláv külügyminiszterek tegnap írták alá az év végén lejáró szövetségi és barátsági szerződés további érvényben tartásáról szóló megállapodást. Marinkovics és Venizelosz görög miniszterelnök október végén találkoznak Belgrádban és ennek a találkozásnak egy balkáni Locarno létrejötte a célja. A balkáni államok előbb gazdasági, majd regionális döntőbíróisági szerződéseket kötnek, amelyeket később egységesítenek és ez lesz a balkáni Locarno.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindegyiket az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

Magyar Kisebbség. J a k a b f f y Elemér drnak hatodik évfolyamban levő nemzetpolitikai szemléjének most jelent meg szeptemberi második száma. A mostani szám husz oldalon keresztül rézletesen számol be a szervezett kisebbségek negyedik kongresszusáról, amely most folyt le Genfben. Azonkívül számos érdekes cikk van még a mostani számban és ezek közül kiemelkedik Pál Gábor dr. értekezés a konkordátumról és a katolikus magyarságról. A kéthetenként megjelenő folyóirat szerkesztősége és kadóhivatala Lugoson van és előfizetése egy évre százötven lei.

* Bánáti Szanatorium Timisoara Strada Obodesen (Holló-utca) Nr. 2. felvesz sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, orthopédiai, bel-, gyermek-, ideg-, bőr- és nem-, szem, fül, orr- és gégebetegeket. Röntgen, diathermia, elektrotherapia. Első, második és harmadik osztályu ellátás. Telefon: 23-46.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárban, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy-tér.

AZ IDEGENEK SÜRGŐSRN JELENTKEZZENEK. A temesvári állambiztonsági vezérfelügyelőség ismételt figyelmébe ajánlja a Temesvárott és Temesborostolmege területén tartózkodó idegeneknek, hogy a tartózkodási engedélyek iránti kérelem benyújtásának határideje szeptember huszonötödikén lejár. Ezen határidőn túl senkitől sem fogadnak el kérvényt, mert a felülvizsgáló bizottság október elsején megkezdí már a működését. Akik eddig a határidőig nem adták be kérvényüket, azoknak számolni kell azzal, hogy az ország területét el kell hagyniok.

— Sakkverseny a szanatóriumban. Budapestről jelentik: A Siesta-szanatóriumban tegnap este nemzetközi sakkverseny kezdődött. A versenyen résztvesznek Capablanca, Marschall, Spielmann és Kmoch.

Vasárnap

— Krassómege vadászati felügyelője. A földmivélsügyi miniszter Brebenariu György boksáni erdőmérnököt Krassómege vadászati felügyelőjévé nevezte ki.

— A tornadó kétezer emberéletet követelt. Newyorkból jelentik: Eddigi megállapítások szerint a tornadónak kétezernél több halálos áldozata van. Portorikóban ezer, Floridában négyszáz, Guadalupeban háromszázötven, a virginiai szigeteken száz ember vesztette el életét. Az anyagi kár száz millió dollár. Newyorkban tegnap heves szél volt, amelynek folytán az utcai forgalom szünetelt.

Megérkeztek

a legujabb őszi árak u. m. Poulowerek, kalapok, ingek, nyakkendők, hrisnyák, gallérok stb. legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, beszerezhetők. 2561

„Gentleman“ cégnél Cetate, Strada Merzy No. 6. (Galgon-ház)

— Tolvajok a kukoricásban. Stefan Szilviusz mehalai gazda feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Beeskereki-uton levő öt hold kukoricását ismeretlen tettesek állandóan dezsmálják. Eddigi kára felülmúlja a háromezer leit. A rendőrség a kukoricatolvajok után megindította a nyomozást.

— Lelőtte a szőlőtolvajt. Konstanca-ból jelentik: Opreacu György topalaz lelkész a szőlőjében tettenérté Tureu Konstantint, amikor szőlőgerendét lopott. A lelkész lerántotta válláról a nála levő vadászfegyvert és Tureu agyonlőtte. A papot azonnal letartóztatták és a nép dühe elől alig tudták megmenteni.

— Koresmai borozgatásból gyilkosság. Zentáról jelentik: Gordanov Gyóké moli gazda három barátjával betért az egyik koresmába és abban állapodtak meg, hogy mindegyikük egy-egy liter bort fizet. Ezt a társaság mindegyik tagja meg is tette, csak éppen Morovics Szima nem, aki kijelentette, hogy bizony nem fizet. Ezen összeperlekedtek, aztán hazamentek. Két gazda előrement, Gordanov pedig Morovicsal az utcán hátramaradt. A civakodást folytatták, majd Morovics hirtelen az öklével egy arcon vágta Gordanovot, hogy eszméletlenül összeesett. Aztán többször megrugdosta és összetaposta, végül pedig magára hagyta. Piacra menő emberek eszméletlen állapotban találták reggel Gordanov Gyókéot. Beszállították a kórházba, ahol hamarosan meghalt. A gyilkos, Morovicsot letartóztatták.

Uri gonosztevők

Az elzüllött gróf megmérgezte barátját és feleségül vette annak özvegyét

Temesvár, szept. 20.

A háboru utáni bünkrónika egyre-másra számol be olyan bűntényekről, amelyeknek elkövetői az ugynevezett jobb körökhöz tartoznak. Gyakran olvassuk, hogy gyilkosság miatt iskolázott emberek, ügyvédek, orvosok, vagy más pályákon levők kerülnek a fegyházba. És beszámolnak a 'apok olyan esetekről is, amikor nem az ész, hanem a születési arisztokrácia valamely tagja kerül a vádlottak padjára.

Csalódik azonban, aki azt hiszi, hogy ezek a szomorú jelenségek csak a háboru utáni időben tapasztalhatók. Most mindenesetre sűrűbben burjánzanak, azonban — sajnos — már a háboru előtt is voltak ilyen esetek.

Ott volt Koroknai Ferenc dr., a halottrabló orvos, ott volt Takács Zoltán dr., az ifjúsági vezérből lett pénzhamisító és betörő, ott volt az akasztófán meghalt Papp Béla szatmári testvérgyilkos, ott volt Ströver báró, a méregkeverő.

És fel lehetne még sorolni az ugynevezett intelligens bűnözőknek egész sorát a háboru előtti időből. Mindebből látnivaló, hogy a bűntett, a gonoszság nem az ugynevezett szegény, züllött emberek kiváltsága. A bűn a romlott lélekből fakad és mellékes az, hogy ez a lélek egy csavargónak vagy pedig egy ugynevezett urnak a testében fészkel-e. Az iskola, a születési előkelőség, a nevelés, a jó gyermekszoba sok esetben megzabolazza a romlott lelket a bűntett elkövetésében, azonban nem mindig bírja ezt megakadályozni.

A rossz környezet mindenesetre elősegíti a gonosz cselekedetet és a finom környezet mindenesetre fékezőleg hat, azonban a romlott lelket nem képes teljesen megjavítani.

és ha az a társadalmi nevelés lenyűgöző erejét egy napon elementáris erővel leküzdí, akkor ellenállhatatlannul elköveti a bűncselekményt.

Szedniczky Tádé lengyel grófnak az esete volt ilyen. Előkelő környezetben nevelkedett, katonatiszt volt, de rossz társaságba keveredett. Adósságokat csinált és ott kellett hagynia fényes karrierjét. Teljesen lezüllött majdnem, amikor egy régi barátja rátalált. Elvitte magához a Bánságban levő kastélyába és talpraállította.

A lengyel gróf úgy hálálta meg a barát nagylelkűségét, hogy elcsábította annak feleségét, aztán a nővel együtt megmérgezte a barátját és feleségül vette annak özvegyét.

Azonban itt még nem állott meg a lejtőn. Beleszeretett egy ártatlan lányba, akit szép szavakkal a magáévá tett. Felesége azonban tudomást szerzett arról és azzal fenyegetőzött, hogy a férjgyilkosságról jelentést tesz a hatóságnak és akkor mindketten börtönbe kerülnek. A gróf erre egy éjszaka meggyilkolta a feleségét és megszökök. Előzetesen azonban győztetésezt a dolgot, hogy az a látszat

támadjon, mintha őt is meggyilkolták és hulláját a folyóba dobták volna.

Csak egy ügyes detektív és a véletlenül mult, hogy az igazság kiderült és a gyilkos gróf helyett nem kerültek ártatlan emberek a fegyházba.

Ez a bűnügy husz esztendő előtt nagy feltűnést keltett a Bánságban és arról a világ minden lapja irt. A Déli Hírlap ezt a szenzációs történe-

tet most páratlanul érdekes regényben dolgoztatta fel. A regény címe Gyilkosság a kastélyban és első folytatása vasárnap, szeptember 23-án fog megjelenni.

Azok az új előfizetőink, akik október elsejétől kezdve lépnek olvasóink táborába, már szeptember 25-től kezdve kapják a Déli Hírlapot, hogy a folytatásról folytatásra érdekesítőbb regényt már kezdettől fogva olvashassák.

Színház

Nem utánozza Lugos Temesvár városát a kisebbségi színházkérdésben

Lugos, szept. 20.

Lugos magyar társadalmát is foglalkoztatja az a kérdés, hogy a jövő színházigazgató. Ebben a kérdésben tanácskozások is folytak a magyar társadalom vezetői között és sikerült elvi megállapodásra jutni. A színházlógatók véleménye alapján kialakult az egységes nézet. A magyar színház ügyében ugyan még nem döntött a város állandó választmánya, — írják a Krassószőrényi Lapok — de minden valószínűség szerint a döntés

az előterjesztett vélemény figyelembevételével fog megtörténni. Nálunk nem ismétlődik meg a temesvári eset, ahol a polgármester éppen azért döntött Fehér Imre mellett, mert a magyar színpártoló egyesület Szendrey Mihályt ajánlotta. Igaz, itt nincsen is színpártoló egyesület. Mint értesülünk, a város a közönség művészi igényeinek megfelelően bizonyos feltételeket fog szabni a színházigazgatóknak, melyek között ott szerepel a komplett társulattal és rendes színházi zenekarral való működés is. Tehát Temes-

vár, melyet eddig mindig példaképpen állítottak a többi romániai város elé, elvesztette ezt a hízegző jellegét. Igaz az is, hogy Lugoson is az állandó választmány és nem a polgármester fog dönteni.

Rádió

Szeptember 21. (Péntek.) Budapest. 12 óra: Kamarazene. 5 óra 45: Szórákzó zene. 7 óra: Novellafelolvasás. 8 óra 40: Magyar népdalok. 10 óra 30: Schrammelzene. Bécs. 11 óra: Kvartett-hangverseny. 4 óra: Könnyű zene. 5 óra 50: Énekhangverseny. Breslau. 4 óra 30: Szórákzó zene. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Brunn. 10 óra: Zene. 5 óra: Délutáni hangverseny. Berlin. 5 óra: Könnyű zene. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. Frankfurt. 5 óra: Szórákzó zene. 7 óra 30: Kantáte-est. Kattowitz. 6 óra: Könnyű lengyel zene. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Langenberg. 10 óra: Déli hangverseny. 5 óra 45: Szórákzó zene. 8 óra: Esti hangverseny. Leipzig. 4 óra 30: Beethoven-zene. 1 óra 15: Tarka est. München. 1 óra: Zene. 4 óra 15: Énekhangverseny. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. Milano. 4 óra 30: Jazz-band. 8 óra 50: Szimfonikus hangverseny. Nápoly. 8 óra 50: Bizet Carmen című operájának közvetítése. Prága. 12 óra: Zenekari hangverseny. 5 óra: Kamarazene. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 10 óra 30: Zenekari hangverseny. Varsó. 6 óra: Kávéházi zene. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny.

Szeptember 22. (Szombat.) Budapest. 12 óra: Gramofonzene. 5 óra: Irodalmi előadás. 6 óra: Dalok lantkísérettel. 7 óra 45: Nagy Endre rádióestje. Bécs. 11 óra: Kvartett hangverseny. 4 óra: Zenekari hangverseny. 6 óra: Kamarazene. 8 óra 30: Operettelőadás. Breslau. 4 óra 30: Vidám dalok. 9 óra: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Brunn. 11 óra: Zene. 6 óra 10: Énekhangverseny zongorakísérettel. 7 óra 10: Hangverseny Mozart műveiből. Berlin. 5 óra 30: Szórákzó zene. 8 óra 30: Szerilem a pavillonban című operett előadása. Utána Csehov A jubileum című drámájának előadása. Frankfurt. 1 óra: Népies zene. 4 óra 35: Zenekari hangverseny. Kattowitz. 8 óra 30: Hangversenyátvitel Varsóból. 10 óra 30: Táncczene. Langenberg. 1 óra: Zene. 5 óra 45: Zenekari hangverseny. 8 óra: Tarka est. Leipzig. 4 óra 30: Szórákzó zene. 8 óra 15: Mandolinhangverseny. 9 óra 15: Szólók és duettek különböző operettekből. 10 óra 30: Táncczene. München. 4 óra: Szórákzó zene. 9 óra: Mandolinhangverseny. 10 óra 45: Táncczene.

Nyíltér

(Az e rovatban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Nyilatkozat.

Azokkal a hírekkel szemben, amelyek azt közölték, hogy úgy Schröder István a Temesvári Hitelbank igazgatója, valamint én alulírott Jugoszláviában letartóztatásban lettünk volna, kijelentem, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak. Én Jugoszláviában a bank üzleti ügyeinek elintézésére utaztam, egy pillanatig sem voltam egyéni szabadságomban korlátozva.

Timisoara, la 20 Septembrie 1928.

Joan Micu

Temesvári Hitelbank igazgatója.

MOZI

Belvárosi Mozi: Péntek és Szombat (szept. 21 és 22.)

Gyárvárosi Mozi: Vasárnap (szept. 23.)

Mehalai Mozi: Kedd (szeptember 25.)

Kreutzerszonáta

A házasság és házasságtörés nagy feladata, ahogy a halhatatlan író L. TOLSTOI látta.

A főszerepekben:

Eva Byron, I. W. Speerger.

Monopol: Concordia-Film, Braşov.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Apróhirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előzetési nyugta felmutatása ellenében avonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést.

Egy szó ára három lei, vastagságával öt lei. Legkisebb apróhirdetés harminc lei, álláskeresőknek tíz szög husz lei.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítványokkal azonnalra keresek. Cim a kiadóba. (2747)

Ét (magyar) jó szabóságodat nagy gyakorlattal, magas fizetéssel azonnalra felveszek. Szakali Sándor férfis szabó, Lugos, Piac-tér. (2765)

Jól ondoláló nőt keresek. Todorov, Háromkirály-utca 10, Gyárváros. (2767)

Allást keres

Új fiatal leány, ki perfekt ondoláló, okt. 1-ére állást keres. Cimeket kér a kiadóba „Jó munkaerő” jellegére. (5690)

Adás-vétel

Nom nőruhák eladók. Cim a kiadóban. (5691)

Nom jókarban levő jour-asztalkákat s egy antik szalonasztalt megvételre keresek. Cimeket „Alkalmi vétel” jellegére a kiadóba kérek.

Égig használt három férfiruha közep-termetre eladó. Erzsébetv., Dózsa-utca 18, földszint 1. (2752)

Adó: Rónácz, Str. Ciocarlia egy sarokkert, mely áll 1300 □-ból megfelel 6 (hat) házteleknek és 3 utcára nyílik. Fizetendő 2 részletben. Érdeklődni: Mehala, Str. Mircea cel patrui (Bessenyei) 56. (2764)

Golcsóbban családi házakat 400—800 □ telekkel csak Ujszentes 17. szám alatt vehet. (2713)

Egy Benz-autó eladó, ugyanott két garage kiadó. Bővebbet Schlesiger, úszer- és lisztüzlet. II. ker., Fő-utca 33/35. (2770)

Lakás

Két szoba, konyha lelépéssel átadó. Cim a kiadóban. (2683)

Magányos ur csinosan butorozott különbejáratos szobát keres, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek „Butorozott szoba” jellegére. (2717)

Adó magán ház kerttel, Petőfi-sárdánál. Bővebbet Püspök-ut 5, Détary. (2766)

Két szoba konyhás-lakás józsefvárosi Sasuthoz közel kiadó. Cimeket kérem „1500” jelige alatt a kiadóhivatalba. (2755)

Suterén üzlethelyiség, műhely és lakás forgalmas helyen modern berendezésben kiadó. Cim a kiadóba.

Különféle

Két iskolás gyermek teljes ellátást nyerhet. Érdeklődni Bulev. Carol 5, I. em. az udvarban. (2573)

Ét tanítónő iskolásgyermeket teljes ellátásra elfogad. Felvilágosítást ad a házmesterné, II. ker., Fő-utca 8. (2753)

Új teljes ellátást kaphat 1—2 fős család. Gondos felügyelet, közel a zsidó liceumhoz. Cim Engel, Erzsébetváros, Hungária-ut 3. sz., em., 7. ajtó.

Egy kulcstartó 7 kulccsal elveszett. Legtaláló jutalom ellenében a lap kiadóijában adja le. (2760)

Királynő és kalandor

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

67

(Utánnomlás tilos.)

Eudoxia királynő térdre roskadt. Összekulcsolta kezeit és úgy könyörgött:

— Kegyelem!
— Nem az én hivatalom és feladatom kegyelmet gyakorolni, felség. Majd ítél a parlament és a hadbíró-ság.

— Vardarovics, — szólt a királynő könyörögve — ön mindig hűséges embere volt családomnak. A Letigovricsok sokat köszönhetnek önnek. Engem mint gyermeket a karján tartott és mint királynőjét mindig becsületesen szolgált. Ne feledje el, hogy ön hűséget esküdött a Letigovricsoknak!
— Igen, de csak addig, amíg a Letigovricsok nem hoztak szégyent és szerencsétlenséget Karilliára.

— Vardarovics, engedjen engem és Ottó von Braunschweigot szabadon kivonulni az országból. Igérem, hogy soha többé nem térek vissza és akár írásban is adom, hogy a trónról örökre lemondok.

Vardarovics a kezével legyintett.
— Minderre késő már. Ha akar-nám, sem tehetném már. Ottó von Braunschweig a hadbíró-ság foglya. Felsőgedre vonatkozólag pedig az a határozat, hogy egyelőre a konakban marad, de szigorú őrizet alatt. Senki-vel az én engedelmem nélkül nem érintkezhetik. Senkinek nem írhat, nem üzenhet. Sajnálom, ha ezeket a rendszabályokat nem tartaná be és intézkedéseimet meg kellene szigorí-tanom.

Ezzel meghajította magát és feleletet sem várva be, eltávozott a szobá-ból.

Utána nemsokára Kaminszkája Olga udvarhölgy lépett be oda egy or-vossal és egy ápolóval. Azonkívül két idegen nő is volt vele.

Ezek közül az egyik odament a királynőhöz, a füléhez hajolt és hal-galán sugta:

— Felső, mi ugy szerepelünk, mint közvetlen környezetéhez tartozó alkalmazottak. Valójában azonban női detektívek vagyunk. A konak tele van női és férfi rendőrökkel, akik mint különböző alkalmazottak tartózkodnak itt. Azért kérem felségedet, hogy minderre való tekintettel tartózkodjék minden felesleges meggon-dolatlanágtól.

A napok egymásután szürkén és egyhanguan teltek.

A királynő egészségi állapota köz-ben javult.

Máskülönbön azonban teljesen apa-tikus volt. Gépiesen evett-iyott, aludt, felkelt. Nem beszélt senkihez és ha megszólították, csak nagyritkán adott feleletet. Néha olyan szobába ment, amely a konak előtti nagy térre nyí-lék. Kinézett az ablakon, azonban ha-marosan ismét visszahúzódott.

Egy napon azt látta, hogy az egész város zászlódiszben uszik és a konak előtti magas árbóceről is hatalmas nemzetiszínű zászló lengedezik.

Az utcákon rengeteg nép hullám-zott és folytonosan éljenzett.

Katonacsapatok zenekarok és do-bosok kíséretében tartottak felvonulá-sokat.

Agyuk szóltak.

Eudoxia királynő magához intette Kaminszkája Olgát és megkérdezte tőle:

— Mit jelent ez?
— Felső, — felelte a jó lélek sirva — a parlament mai ülésén megváltoztatta Karillia alkotmányát és kor-mányformáját.

— Micsoda? Mi történt?
A királynő meglepetésében aig volt képes ezeket a szavakat kinyögni. Kaminszkája Olga folytatta:
— Kimondták, hogy Karillia mátol fogva többé nem királyság, hanem köztársaság.

Eudoxia királynő nem szólt erre semmit.

Halkan, csendesen megfordult és visszament legbensőbb termeibe.

Ismét napok teltek el.

Egy hét múlva az egyik rendőrnő, aki a királynő környezetében volt, így szólt hozzá:

— Felső, parancsot kaptunk, hogy felségeddel együtt ma délelőtt tizen-egy és tizenkét óra között az egyik teremben tartózkodjunk, ahonnan a térre lehet látni.

— Ki parancsolta ezt? Vardarovics?

— Nem felség. A parancsot Protopopoff Gája tábornok adta ki, aki teljhatalmu diktátor az országban.

— Hát nem Vardarovics a legfőbb ur?

— Nem. Vardarovics a forradalom győzelme után minden hatalmat a parlamentre ruházott, amely viszont a köztársasági elnök megválasztásáig a hatalom gyakorlását Protopopoff tábornokra ruházta.

— És ha nem engedelmekedem Protopopoff Gája tábornok parancsának?

— Ne tegye ezt, felség. Mert ebben az esetben kénytelenek volnánk erőszakkal odavinni az utcai szobába.

A királynő nem szólt semmit. Büszkén vetette föl a fejét és bátor, egyenes tartással megindult az egyik utcai szobába. Ott már előre vártak jövevényekre, mert az egyik karosszéket már odatették neki a középső ablak mellé.

A téren katonaság állott és pedig úgy, hogy négyszöget alkotott. A katonai kordonon kívül rengeteg néptömeg állott.

Csend volt.

Egyszerre dobpergés hallatszott.

A következő pillanatban egetverő ordításban tört ki a néptömeg.

— Le az áruló Ottó von Braunschweiggal! Le a bitorló bogumili boreeggel! Vesszen a királynő szertője!

A királynő a következő percben látta, amint erős katonai fedezet mellett a tér közepére hozták Ottó von Braunschweigot. Keményen, férfiasan lépdelt, bárha arca igen sápadt és besett volt.

A nép közben folyton szidalmazta.

Eudoxia királynőnek pedig eszébe jutott, hogy ugyanez a nép csak nem-rég ünnepelte Ottó von Braunschweigot, amikor az a forradalmárokon győzelmet aratott és a királynő vőlegénye lett. Hogy éljeneztek akkor! Most pedig veszítést kiabálják! Milyen hamar eltűnik a népszerűség.

(Vége köv.)

Október

1

a Déli Hírlap előfizetési árai a következők lesznek:

Temesvárott és vidéken házhöz kézbesítve:

Egy hónapra	80 lei
Negyed évre	240 lei
Fél évre	450 lei
Egész évre	900 lei

Temesvárott, ha az előfizető személyesen veszi át a lapot a kiadóhivatalban:

Egy hónapra	70 lei
Negyed évre	210 lei
Fél évre	400 lei
Egész évre	800 lei

Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok lakásra való kézbesítéssel:

Egy hónapra	60 lei
Negyed évre	180 lei
Fél évre	340 lei
Egész évre	680 lei

Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok, ha személyesen veszik át a lapot a kiadóhivatalban:

Egy hónapra	55 lei
Negyed évre	165 lei
Fél évre	300 lei
Egész évre	600 lei

Az állami nyugdíjasok és állami tisztviselők tehát huszonöt százalékos kedvezményt élveznek. Emellett a többi kedvezmény is megmarad úgy, hogy aki előfizet nemcsak a legfrissebb híreket kapja, hanem minden nap tárcát, regényt, rádióműsort, tőzsdei árfolyamokat, terményárakat, politikai, irodalmi és közgazdasági cikkeket, valamint sportrovatot, továbbá egyszer havonként egy tíz szavas apróhirdetést ingyen, résztvesz minden hónapban abban a sorsolásban, melynek nyertese három napig ingyen lakhatik a budapesti Park-szállodában. A Déli Hírlap még azt a kedvezményt is nyújtja úgy a régi, mint az új előfizetőknek, hogy akik

október 1-ig

beküldik az előfizetési díjat, azok még a régi alacsony előfizetési díjat fizetik. Ilyen kedvezményes előfizetést

1929 január 1-ig

terjedő érvényességgel fogadunk el azok részéről, akik az előfizetési díjat október 1-ig beküldik. Ezen terminus után a kedvezmény már nem vehető igénybe.

Külföldre az előfizetési díj:

Egy hónapra	110 lei
Negyed évre	330 lei
Fél évre	600 lei
Egész évre	1200 lei

Déli Hírlap

1928 SZEPTEMBER 22

LEGUJABB

IV. ÉVF. 221. SZAM

Müller Kálmán kihallgatása kétésfél órán keresztül tartott a kommunista per tegnapi hadbírószági tárgyalásán

Kolozsvár, szept. 21.

A kolozsvári hadbírószág tegnap folytatta a kommunista per tárgyalását. Ezúttal Müller Kálmán, az egységes szakszervezetek országos elnökének kihallgatására került a sor. A vád irat szerint Müller ellen a fővádpont az, hogy résztvett a szófiai nemzetközi munkáskongresszuson, intenzív tevékenységgel dolgozott a külföldi szervezetekkel együtt a proletárdiktatura előkészítésén és mint kitűnő agitátor gyűlésekre és megvetésre buzdított a királyi család ellen. Müller Kálmán védelmét, mint jelentették, Körner József dr. temesvári ügyvéd, a bánásgyi ügyvédi kamara főtitkára látja el, aki tegnap a hadbírószág előtt kijelentette, hogy azért vállalta ezt a megbízatást, mert a hadbírószág előtt is dokumentálni kívánja, hogy védenne általános tiszteletnek örvendő.

Nemcsak Temesvár és a Bánág munkássága szereti Müller Kálmánt, hanem közszeretnek örvendő polgári körök előtt is.

Müller Kálmán kihallgatása körülbelül kétésfélóra hosszat tartott. Előadta védekezésében, hogy a szófiai nemzetközi kongresszuson valóban résztvett, de rendes utlevéllel ment el, sőt a kormány intervenciójára bizonyos kedvezményeket is kapott úgy Jugoszláviában, mint Bulgáriában. Kijelentette, hogy az egységes szakszervezetek konstruktív munkát végeznek. Tíz millió költséggel munkásotthonokat létesítettek az elmúlt kilenc esztendő alatt. Mi — mondotta Müller — saját erőnkől építettük fel ezeket az otthonokat.

Azzal is vádolnak — folytatta védekezését, — hogy a királyi család és a kormány ellen gyűlöletet szított. Valóban volt egy ilyen perem. Amikor ugyanis Ferdinánd király Temesvárott járt és a bankettre meghívtak engem is, bejelentettem a rendező bizottságnak, hogy felhatalmazást

kaptam munkástársaimtól a banketten beszéd elmondására. Ezt azonban a hatóságok betiltották. Erre egy másik alkalommal, amikor hasonló meghívást kaptam, ezt nem fogadtam el. Ezért a nagyszabeni hadbírószág ötezer lei pénzbüntetésre ítélte. Ez az ügy azonban természetesen a múlté és ebből most nem lehet ellenem új vádat kovácsolni.

Beismerte továbbá Müller, hogy résztvett a munkássegélyző bizottság tevékenységében, mert látta, hogy az emberséges és szép dolog. Ezért a segítőmunkát mindenkor intenzíven támogatta.

Kérte a hadbírószág elnökét, kérje fel a vádat képviselő Negulescu hadbíró ügyészt, igazolja valamilyen módon, hogy ő valóban a proletárdiktaturát akarta behozni.

Negulescu hadbíró ügyész erre az akarták között keres, majd megjegyzi:

— Majd a vádbeszédnél.

Müller Kálmán felemlítette, hogy azt is terhére röjjiák, amiért a Berliner Arbeiterzeitungot olvassa. Ez szerint nem lehet bűn, mert neki nemcsak a szocialista, hanem a kommunista újságokat is olvasnia kell, hogy tájékozódást szerezzen minden irányban.

A hadbírószág titkára erre felolvasta azt a jelentést, amelyet a temesvári sziguranca vezérfelügyelőség a buka-

resti sziguranca vezérigazgatóságának küldött. A jelentés arról szól, hogy

a külföldi kommunista szervezetek minden hónapban titkos úton ezer dollárt küldenek a kolozsvári egységes szakszervezeteknek, amely összeget azután Müller Kálmánhoz juttatják Temesvárra.

Müller Kálmán fel akart szólalni, azonban az elnök kijelenti, hogy a sziguranca birálatát nem engedheti meg.

Körner József dr. megállapítja, hogy a vádlottak ellen éppen az állambiztonsági szervezetek állították össze a vádpontokat, ha tehát az ügynek ezt a részét itt nem lehet szövéteni, — mondotta az ügyvéd — akkor el vagyunk zárva a védekezéstől.

Müller Kálmán ezután védekezését összefoglalva hangsúlyozza, hogy sem ő, sem a szakszervezetek forradalmat nem akartak előkészíteni, nem akartak elkeseredést szítani a munkásság között, amely igen szomorú viszonyok között tengődik, hanem alkotmányos, konstitúciós úton és parlamenti eszközökkel akartak célt elérni. Azt akarták, hogy

képviselőket küldjenek a parlamentbe, akik törvényes és lojális módon harcoljanak ott a munkásság érdekeiért nyíltan és nem dugott utakon.

Ezután a munkásmozgalom három cél-

ját ismerteti. Először is szövetségi úton küzdeni kell a munkaadók kiűzése ellen. Szakszervezeti keretekben dolgozni kell a munkásság kulturális színvonalának emeléséért és végül politikai téren eredményeket kell elérni. Végül kiemelte, hogy az egységes szervezeteknek politikai jellege nincsen és bárki lehet tagja politikai pártállásra való tekintet nélkül.

Pacala ezredes elnök szünetet rendelt el, amely után Dán István a munkásszervezet titkára került kihallgatásra. Dán védekezésével a tegnapi tárgyalás befejezést nyert.

A sikkasztó kapitányt kiadták Romániának

Budapest, szeptember 21.

Megírta annak idején a Déli Hírlap, hogy Popescu Gyula román százados néhány hónap előtt több millió lei elsikkasztása után Romániából Magyarországra szökött. Popescunak a sikkasztással nem volt sok szerencséje, mert a pénz legnagyobb részét cinkostársai vették magukhoz, még Romániában, akiket el is fogtak. Az a pénz, amelyet magával hozott Magyarországra hamarosan elfogyott és nagy szükségbe került. A román hatóságok körözése alapján egy szállodában, ahol álnéven tartózkodott, elfogták. A román hatóságok megindították ellene a kiadatási eljárást. A kiadatási tanács előtt Popescu sirva könyörgött, hogy ne adják ki Romániának, mert odabaza politikai okok miatt üldözik és csak ráfogják a sikkasztást, hogy hatalmukba kerithessék. Az igazságügyminiszter Popescun százados kiadatása mellett döntött. Tegnap reggel utnak indították Popescut detektívek kíséretében és Lőkősházán átadták a román hatóságoknak. Popescut azután Bukarestbe szállították.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'16— Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 szeptember 21-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.) Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzusban.

Angol font: 801 $\frac{1}{4}$ —801 $\frac{3}{4}$ —802'00—, dollár: 164'80—165'00—164'50, dinár: 2'92— külföldi, 2'88 belföldi, 2'89 effect, hollandi forint: 66'30 66'50—66'50, francia frank: 6'45—6'48—6'50, olasz líra: 8'66—8'68—8'70 cseh kor.: 4'89 $\frac{1}{2}$ —4'90—4'90, német márka: 39'37—39'40—39'50, osztrák schilling: 23'26—23'30—23'40, magyar pengő: 28'83—28'86—29'00, svájci frank: 31'80—31'84—31'90.

Bukarestben

a
Déli Hírlap minden
ujságkioszkban

Kapható

Felélős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bányati Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara.